

ความชุกชุมของกุ้งวัยอ่อนในครอบครัว Penaeidae ที่คลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

The Abundance of Postlarval Penaeid at Klong-Wan, Prachuabkhirikhan Province

เฉลิมวิไล ชื่นศรี, ธีระ เล็กชุลยฤทธิ์ และบรรจง เทียนสงฆ์ศรี

Chaloemwilai Chuensri, Teera Lekchulayut, and Banchong Teinsongrusmee

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

Survey on the postlarval penaeid at Klong-Wan in the province of Prachuabkhirikhan were conducted on May 2, 1972 to April 22, 1973. Twenty-six samples were taken with stationary net of 200 micra mesh size.

Penaeus merguensis, *P. monodon*, *Metapenaeus monoceros* and penaeid mysis were found with the averages by number, of 64.32, 0.92, 0.14 and 34.62 percent respectively. Only *P. merguensis* was abundant all year round and all of them reaching the ceiling records during the months of February till May.

กุ้งทะเลเป็นอาหารที่มีผู้นิยมบริโภคทั่วไป และเป็นสินค้าออกที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ชาวประมงเลี้ยงกุ้งทะเลกันมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต และชาวประมงเองก็มีความสนใจในการเลี้ยงกุ้งทะเลกันเป็นจำนวนมาก การศึกษาหาความชุกชุมของกุ้งทะเลในแหล่งต่าง ๆ ของอ่าวไทยจึงมีความสำคัญในการวางแผนงานทำการเลี้ยงกุ้งให้ได้ผลดีเต็มที่ และยังเป็น การหาแหล่งลูกกุ้งวัยอ่อนตามชายฝั่งทะเลของไทยอีกด้วย นอกจากนี้แล้วผลการศึกษาความชุกชุมของลูกกุ้งทะเลวัยอ่อนยังเป็นเรื่องทางชีววิทยาของกุ้ง และเป็นข้อมูลซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในด้านความชุกชุมของลูกกุ้งในปีต่อไป ซึ่งจะได้หาวิธีการอนุรักษ์กันต่อไป

การสำรวจความชุกชุมของลูกกุ้งทะเลวัยอ่อนในครอบครัว Penaeidae ครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบชนิด และปริมาณความชุกชุมของลูกกุ้งในฤดูกาลต่าง ๆ

อุปกรณ์และวิธีการ

ตั้งสถานีจับลูกกุ้งวัยอ่อนในคลองวาฬ ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 สถานี ห่างจากปากคลองวาฬไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กม.

วิธีการเก็บลูกกุ้ง ใช้วนดาถั่วยาว 6 เมตร กว้าง 1½ เมตร กันขวางคลองเป็นปีก 2 ข้าง ตรงกลางใช้ถุงวนขนาดตา 200 ไมครอน ขนาดยาว 1 เมตร กว้าง ½ เมตร เก็บตัวอย่างลูกกุ้ง การสำรวจลูกกุ้งวัยอ่อน จะปฏิบัติงานในวันที่มีน้ำขึ้น-ลงสูงสุดและต่ำสุด โดยตรวจดูจากหนังสือมาตราชาน้ำของกรมอุทกศาสตร์ (1,2) ในเดือนหนึ่งๆ ทำการสำรวจประมาณ 2 ครั้ง ในการสำรวจแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 1 ชม. โดยเก็บลูกกุ้ง 4 ครั้ง ๆ ละ 15 นาที ลูกกุ้งและตัวอย่างสัตว์น้ำที่เก็บได้ต้องแช่น้ำยาฟอร์มาลิน 10 เปอร์เซ็นต์ 20 - 30 นาที แล้วเก็บตัวอย่างในแอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เก็บตัวอย่างจะตรวจสอบสภาพ

ตารางที่ 1 วันเวลาและสภาพแวดล้อมของน้ำในคลองวาฬขณะสำรวจลูกกุ้งวัยอ่อน

ครั้งที่	วันที่ เดือน ปี	เวลา	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ			หมายเหตุ
			ความเค็ม ส่วนในพัน	อุณหภูมิ ซ.	ความเร็วของ กระแสน้ำ เมตร/นาที	
1	2 พ.ค.15	20.15	31.4	33.6	10.2	
2	16 พ.ค.15	18.45	31.6	30.9	8.0	
3	28 พ.ค.15	17.45	31.5	31.8	9.0	
4	16 มิ.ย.15	19.00	31.7	33.0	8.3	
5	30 มิ.ย.15	18.30	32.0	30.5	10.0	
6	13 ก.ค.15	19.45	32.0	27.5	10.5	มี Noctiluca และ Chaetoceros มาก
7	27 ก.ค.15	19.30	31.4	30.0	8.5	
8	10 ส.ค.15	18.30	31.7	30.8	0.0	กระแสน้ำไม่ไหล
9	23 ส.ค.15	17.00	32.2	31.8	9.5	
10	2 ก.ย.15	14.30	31.5	30.5	12.0	
11	20 ก.ย.15	16.20	32.0	30.0	10.0	
12	3 ต.ค.15	10.30	32.2	29.0	8.5	
13	15 ต.ค.15	9.20	32.0	29.0	10.5	มี Chaetoceros, diatom, Coscinodiscus มาก
14	28 ต.ค.15	9.15	32.4	27.0	12.0	กระแสน้ำไม่ไหล
15	11 พ.ย.15	10.15	32.3	27.0	15.0	
16	25 พ.ย.15	-	-	-	-	เกิดวาทภัย
17	8 ธ.ค.15	-	-	-	-	เกิดวาทภัย
18	22 ธ.ค.15	9.10	32.1	26.0	20.0	
19	12 ม.ค.16	9.20	32.3	24.0	7.2	
20	21 ม.ค.16	6.00	32.7	27.0	9.3	
21	2 ก.พ.16	6.30	33.0	26.3	20.0	
22	18 ก.พ.16	7.00	32.5	29.0	15.4	
23	4 มี.ค.16	5.30	32.7	29.0	10.0	
24	19 มี.ค.16	5.30	32.2	29.8	11.5	
25	29 มี.ค.16	23.00	33.0	27.0	18.0	
26	22 เม.ย.16	20.00	32.0	33.0	6.0	

แวดล้อมทางกายภาพของน้ำด้วยคือ อุณหภูมิ น้ำ ความเค็มของน้ำทะเล และวัดความเร็วของกระแสน้ำด้วยการสำรวจเริ่มตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2515 ถึงวันที่ 22 เมษายน 2516 รวมเวลา 1 ปี ทำการสำรวจ 26 ครั้ง

ผลการสำรวจ

การสำรวจทั้งหมด 26 ครั้ง เป็นเวลากลางวัน 13

ครึ่ง กลางคืน 11 ครั้ง ครั้งที่ 8, 16, และ 17 ไม่สามารถจะปฏิบัติงานได้ เนื่องจากเป็นระยะน้ำตาย และวาทภัยวางอวนไม่ได้ผล (ตารางที่ 1)

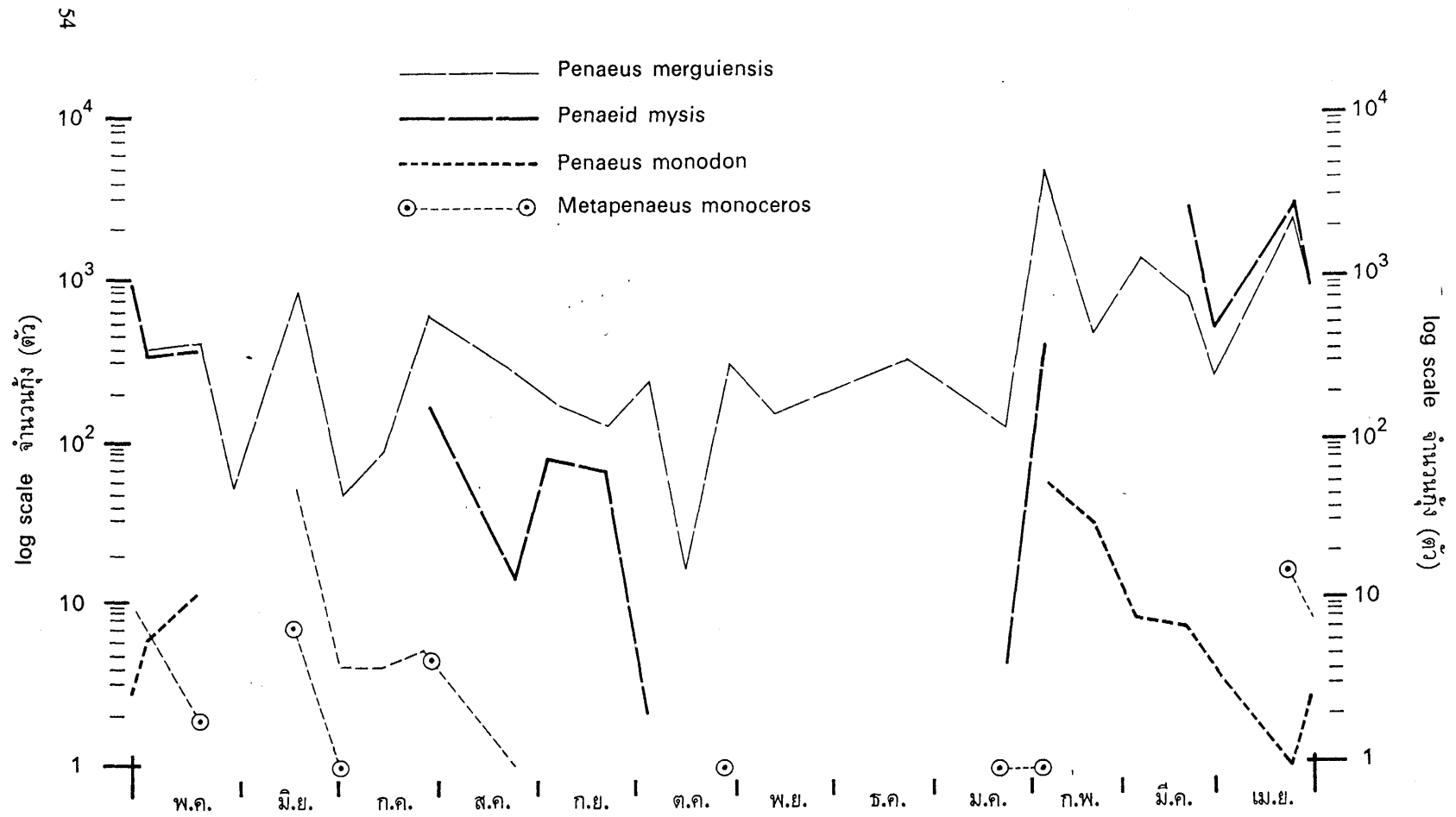
กุ้งในครอบครัว *Penaeidae* กุ้งที่สำคัญทางเศรษฐกิจมีอยู่ 2 ชนิดในคลองวาฬ คือ กุ้งแชบ๊วย และกุลาดำ ลักษณะวัยอ่อนที่สำคัญพอจะเปรียบเทียบได้ในขณะดำเนินงานสำรวจ มีดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความแตกต่างระหว่างลูกกุ้งแชบ๊วยและลูกกุ้งกุลาดำในระยะตัวอ่อน

ลักษณะ	กุ้งแชบ๊วย <i>Penaeus merguensis</i>	กุ้งกุลาดำ <i>Penaeus monodon</i>
ความยาว carapace	2.78 มม.	4.17 มม.
ความยาว 6 th abdomen	3.17 มม.	4.43 มม.
ความกว้าง 6 th abdomen	1.04 มม.	1.39 มม.
กรี	ด้านบนมีหนาม 5 - 6 อัน โดยยกเป็นสัน	ด้านบนมีหนาม 5 - 6 อัน ไม่เป็นสัน
antennule	ปลายแยกเป็น 2 แฉก อันนอกยาวเกือบเท่าอันใน และมีขนาดใหญ่กว่าอันในไม่มาก	ปลายแยกเป็น 2 แฉก อันนอกสั้นและใหญ่กว่าอันในมาก
antenna	มีขนอ่อน 51 - 56 เส้น	มีขนอ่อน 45 เส้น
mandible	palp ต่อกันเป็นข้อ อันสุดท้ายมีขนอ่อน 8 เส้น	เหมือนกุ้งแชบ๊วย
first maxilla	endopod ไม่เป็นข้อ มีขนอ่อน 1 เส้น	เหมือนกุ้งแชบ๊วย
second maxilla	scaphognathite มีขนอ่อน 51 เส้น	scaphognathite มีขนอ่อน 58 เส้น
1 st maxilliped	มีหนาม 2 อัน	มีหนาม 1 อัน
pleopod	uniramous, มี 3 ปล้องๆ สุดท้ายมีขนอ่อน 17 เส้น	เหมือนกุ้งแชบ๊วย
telson	spine formula, 8 + 8	เหมือนกุ้งแชบ๊วย
สี	มีสีขาว เมื่อตรวจดูด้วยกล้องจะเห็น pigment สีชมพูกระจายอยู่ทั่วไป	ส่วนล่างตั้งแต่หนวดจนถึงปลายหาง มีสีดำหรือน้ำตาล เมื่อดองในแอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์ จะเปลี่ยนเป็นสีแดง
การว่ายน้ำ	antennule จะบานออกขณะว่ายน้ำ	antennule จะไม่บานออก ชอบเกาะท่อนไม้ ถ้าว่ายน้ำจะคล้ายท่อนไม้ลอยน้ำ

ตารางที่ 3 จำนวนลูกกุ้งในครอบครัว Penaeidae ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2515 ถึงเดือนเมษายน 2516

ครั้งที่	กุ้งแชบ๊วย			กุ้งกุลาดำ	กุ้งตะกาด	<i>Penaeus</i> mysis จำนวน(ตัว)
	ขนาด 8-15 มม. (ตัว)	ขนาด 16-25 มม. (ตัว)	ขนาดมาก กว่า 26 มม. (ตัว)	ขนาด 10-15 มม. (ตัว)	ขนาด 20- 25 มม. (ตัว)	
1	327	7	33	6	-	327
2	347	18	28	11	2	351
3	51	-	-	-	-	-
4	804	-	8	54	6	-
5	42	2	3	4	1	-
6	71	2	10	4	-	-
7	561	22	4	5	5	157
8	-	-	-	-	-	-
9	255	-	1	1	-	14
10	169	-	-	-	-	85
11	124	-	-	5	-	65
12	230	2	4	-	-	2
13	15	-	-	-	-	-
14	288	3	-	-	1	-
15	123	9	6	-	-	-
16	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-
18	233	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-
20	110	4	1	-	1	4
21	4,763	28	2	56	-	370
22	429	-	-	32	-	-
23	1,326	30	1	8	-	-
24	786	-	-	7	-	2,766
25	209	26	-	4	-	482
26	24,173	80	-	1	15	2,788
รวม	13,436	233	101	198	31	7,411
ร้อยละ	62.75	1.10	0.47	0.92	0.14	34.62

รูปที่ 1. ความชุกชุมของลูกกุ้งในครอบครัว Penaeidae ที่คลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างเดือน
พฤษภาคม 2515 ถึง เมษายน 2516

ตารางที่ 4 Crustacean และ arrow worm จากคลองวาฬ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2515 ถึงเดือนเมษายน 2516

ลำดับ ครั้งที่	Arrow worm	Megalopa	Lucifer	เคย	Crustacean อื่น	กุ้งกระต้อม	เคยกล่อง
1	-	6	2	5	5	11	687
2	7	4	8	26	5	22	88
3	-	-	1	29	1	1	-
4	-	-	-	85	16	7	592
5	108	-	11	10	2	7	143
6	2	51	2	3	5	38	44
7	75	-	1	2	10	83	17
8	-	-	-	-	-	-	-
9	2	-	3	-	-	15	-
10	-	-	25	7	1	2	-
11	-	-	2	5	-	8	-
12	-	-	-	129	2	-	32
13	-	-	-	-	-	-	1
14	9	-	-	49	1	5	365
15	9	-	1	10	-	1	252
16	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-	-
18	79	-	103	1	-	2	1
19	-	-	-	13	-	-	82
20	-	91	-	2	-	2	2
21	538	272	694	244	6	16	383
22	318	27	248	23	3	2	5
23	-	840	-	83	273	14	129
24	22	35	18	272	2,782	-	525
25	-	8	-	87	64	4	65
26	-	1,515	1	35	3	19	119
รวม	1,169	2,849	1,120	1,117	3,179	258	3,531
ร้อยละ	8.84	21.55	8.47	8.45	24.04	1.95	26.70

ตารางที่ 5 ลูกปลาชนิดต่างๆ คลองวาฬ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2515 ถึงเดือนเมษายน 2516

ครั้งที่	กระบอก	ข้าวเม่า	ตะกรับ	ไส้ตัน	ตาเหลือก	แป้น	ข้างลาย	นวลจันทร์ทะเล	Clupea	สาละ	ปู	กะพงข้างปาด	สลิดหิน	อื่นๆ
1	-	22	52	173	-	-	64	-	-	-	-	1	-	1
2	27	100	26	-	51	-	6	62	-	-	1	-	-	-
3	4	8	-	53	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
4	16	160	12	4	175	5	12	-	-	-	1	-	-	2
5	14	32	3	2	7	1	4	42	-	-	-	-	-	-
6	11	20	3	-	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-
7	20	116	2	13	55	19	13	2	-	-	7	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	3	-	-	6	-	-	-	-	77	6	-	-	-	-
10	12	7	-	6	-	-	-	-	6	-	2	-	-	-
11	1	265	-	7	-	-	-	-	-	12	-	-	2	6
12	2	227	2	11	4	1	-	-	-	10	-	-	-	18
13	-	58	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	6
14	-	-	-	30	1	50	-	-	-	-	-	-	-	-
15	37	155	-	6	3	17	-	-	-	6	1	-	-	36
16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	4	80	-	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-	15
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
21	61	72	11	26	-	18	83	-	-	32	-	4	6	13
22	18	19	3	14	-	1	-	-	-	59	-	-	-	2
23	27	57	7	-	-	-	77	-	-	-	-	-	-	12
24	-	50	-	25	-	8	20	-	-	-	-	-	-	-
25	6	8	11	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-
26	5	21	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	268	1,485	145	380	304	124	292	107	83	128	12	7	10	116
ร้อยละ	7.74	42.90	4.19	10.98	8.78	3.58	8.44	3.10	2.40	3.70	0.34	0.20	0.29	3.35

ลักษณะที่สังเกตเห็นได้โดยทันที คือ สีและความเร็วของลำตัว

จำนวนลูกกุ้งในครอบครัวนั้นแสดงไว้ในตารางที่ 3 แยกตามขนาด จะพบว่า ลูกกุ้งแชบ๊วย 8-15 มม. จะมีมาก พบทุกครั้งที่ทำการสำรวจ เมื่อรวมตลอดปีแล้ว พบกุ้งแชบ๊วยถึง 64.32 เปอร์เซ็นต์ของลูกกุ้งในครอบครัวนั้นทั้งหมด ถ้าแยกตามขนาดของลูกกุ้งจะเห็นได้ว่า กุ้งขนาดเล็ก 8 - 15 มม. มีจำนวนมากที่สุด 62.75 เปอร์เซ็นต์ กุ้งขนาด 25 มม. ขึ้นไปจะมีน้อยที่สุดเพียง 0.47 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ลูกกุ้งกุลาดำไม่พบทุกครั้งที่สำรวจ พบตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2515 ถึง เดือนเมษายน 2516 มีเป็นจำนวนน้อยเพียง 0.94 เปอร์เซ็นต์ของลูกกุ้งทั้งหมด

ลูกกุ้งตะกาด มีพบประปรายไม่สม่ำเสมอ ระยะ mysis ของลูกกุ้งทั้ง 3 ชนิด นั้น มีเป็นจำนวนถึง 34.62 เปอร์เซ็นต์ แต่ก็จะไม่ปรากฏตลอดปี (รูปที่ 1)

พวก Crustaceans อื่น ๆ และ arrow worm Crustacean อื่น ๆ ที่พบมากได้แก่ เคยกลอง *Acetes* sp., 26.70 เปอร์เซ็นต์ ในระหว่างเดือนมีนาคม ถึงมิถุนายน รองลงไปได้แก่ Crustacean อื่น 24.04 เปอร์เซ็นต์ แต่มีมากเพียงครั้งเดียวเป็นพวกกุ้งติดขัน ในกลางเดือนมีนาคม ถึง 2,782 ตัว หรือเป็น 21.04 เปอร์เซ็นต์ของ Crustacean ทั้งปี จากนั้นที่สำคัญคือ megalopa ของพวกปู 21.55 เปอร์เซ็นต์ ชุกชุมมากในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมิถุนายน นอกจากนี้พบ arrow worm *Sagitta* sp., Lucifer, เคย mysis และกุ้งกระต้อม *Palaemon*, เพียง 8.84, 8.47, 8.45 และ 1.95 เปอร์เซ็นต์ของ Crustacean ทั้งปี (ตารางที่ 4)

ลูกปลาชนิดต่างๆ ลูกปลาข้าวเม้า *Ambassis* sp., ทั้งปี จะพบอยู่เกือบทุกครั้งที่ทำการสำรวจมีปริมาณ 42.90 เปอร์เซ็นต์ของลูกปลาทันหมด รองลงไปได้แก่ ปลากระบอก *Mugil* sp., และปลาไต้ตัน *Stolepholus* sp., มีปริมาณ 7.7 และ 10.98 เปอร์เซ็นต์ และพบเกือบตลอดทั้งปี นอกจากนี้ก็มีลูกปลา ตะกรับ *Scatophagus*

argus, ตาเหลือก *Elop* sp., เป็น *Leiognathus* sp., ข้างลาย *Therapon* sp. นวลจันทร์ทะเล *Chanos chanos*, ลำลิ *Seriola* sp., บู่ *Butis* sp., กะพงข้างปาด *Lutianus* sp., สลิดหิน *Siganus* sp., พวัก *Clupei* และอื่นๆ (ตารางที่ 5)

วิจารณ์

การสำรวจความชุกชุมของกุ้งในครอบครัว Penaeidae ด้วยอวนประจำที่ขนาดปาก 1 × 0.5 เมตร ตาถี 200 ไมครอน ขณะน้ำขึ้นลงสูงสุดนั้น พบว่ามีลูกกุ้งแชบ๊วยอยู่ตลอดปี การเก็บตัวอย่างเก็บห่างจากชายลำคลองประมาณ 4 เมตร แต่ด้วยอุปนิสัยของกุ้งแชบ๊วย ส่วนมากมักจะหากินตามริมฝั่ง ดังนั้น ปริมาณที่เก็บได้ส่วนมากจะเป็นปริมาณกุ้งที่ลอยตามน้ำมา ในบางครั้งจะเก็บได้น้อย แต่เมื่อลองสุ่มตัวอย่างตามชายฝั่งหรือฉายไฟดูจะเห็นกุ้งคลานอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย

คุณสมบัติทางฟิสิกส์ของน้ำตามตารางที่ 1 จะเห็นว่าใกล้เคียงกันมากโดยเฉพาะความเค็มและอุณหภูมิ ประเทศไทยนับว่ามีอุณหภูมิที่เหมาะสมที่ทำให้สัตว์น้ำสามารถสืบพันธุ์ได้ตลอดปี ความเร็วของกระแสน้ำก็นับว่าเป็นอุปสรรคต่อเครื่องมือประจำที่อย่างหนึ่ง จะสังเกตเห็นได้ว่า ถ้ากระแสน้ำอ่อน ลูกกุ้งขนาดโตสักหน่อยจะสามารถคลานหนีออกนอกอวนได้หรือไม่ก็กระโดดออกปากทางที่ดักไว้ ถ้ากระแสน้ำแรงมากจะจับกุ้งได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตอนต้นเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งกระแสน้ำจะแรงและปริมาณของกุ้งจะมีมาก ตามตารางที่ 1 และ 3

กุ้งในครอบครัว Penaeidae ลูกกุ้งแชบ๊วยมีมากที่สุดถึง 64.32 เปอร์เซ็นต์ของลูกกุ้งทั้งหมด ที่สามารถแยกชนิดได้ เข้าใจว่ายังมีอีกไม่น้อย ที่ปะปนอยู่ในพวกที่อยู่ในระยะ mysis ซึ่งยังไม่สามารถแยกชนิดออกมาได้ ลูกกุ้งกุลาดำนั้นปรากฏว่ามีน้อยมาก และปริมาณที่ลดลงนี้ได้ครอบคลุมไปทั่วหลายจังหวัด จากการสอบถามชาวประมงไม่ว่าที่จันทบุรี

หรือที่สมุทรสงคราม สมุทรสาครและสมุทรปราการ และแม้กระทั่งปากแม่น้ำบางปะกงเอง ได้ความต้องกันว่ากุ้งกุลาดำหรือกุ้งทะเลนี้มีจำนวนน้อย ที่ซื้อขายกันก็เป็นกุ้งแชบ๊วยเสียมาก ทำให้กุ้งกุลาดำเสียความสำคัญทางเศรษฐกิจไปไม่ใช่น้อย ตามตลาดหาซื้อรับประทานกันไม่ได้ แม้ที่ตลาดบางเขนบางครั้งมีปนมา แม้คำก็ไม่รู้จักกุ้งชนิดนี้ ที่สงขลาที่มีรายงานว่ามีน้อย (3) แม้ว่าที่ประเทศฟิลิปปินส์จะมีอยู่บ้างก็ตาม (4) ในคลองวาฬชาวประมงประเภทหาเข้ากินคำ ยังพอมองกุ้งชนิดนี้มาขายได้บ้าง วันหนึ่งๆ ก็ได้ประมาณ 50 ตัว มีคนมองเพียง 1 - 2 คน เท่านั้น และไม่ได้ปริมาณเท่ากันทุกวัน ได้กุ้งขนาดไม่ใหญ่นัก แต่กุ้งชนิดนี้รับประทานอร่อยกว่า เผลอแล้วหรือต้มแล้วเนื้อจะสีแดงบ้างหรือชมพูบ้างสีเข้มกว่ากุ้งแชบ๊วยมาก ปริมาณกุ้งตามคำบอกเล่านี้พียงกับการวิจัยในครั้งนี้คือพบเพียง 0.92 เปอร์เซ็นต์ของลูกกุ้งทั้งหมด เป็นที่น่าเสียดายที่กุ้งที่สามารถโตขึ้นจนมีขนาดใหญ่ถึงประมาณ 30 ซม. กำลังจะหมดไปอีกชนิดหนึ่ง

กุ้งตะกาดเป็นกุ้งที่มีอยู่ชุกชุมไม่น้อย ไม่มีขนาดใหญ่ นัก นำไปทำกุ้งแห้งเสียเป็นส่วนมาก ปกติมีอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะขนาดโตกว่า 25 มม. เวลาที่อวนบริเวณอ่าวมะนาวมักจะพบเสมอมากกว่ากุ้งชนิดอื่น เข้าใจว่าบริเวณแถบนั้นไม่มีลูกกุ้งเล็กพอที่จะติดอวนประจำที่ได้ คงจะมีแต่ขนาดโตกว่า 26 มม. ซึ่งจะหลีกเลี่ยงการติดเครื่องมือประจำที่ได้แล้ว กุ้งตะกาดนี้แม้ในประเทศอินเดียก็พบว่ามีอยู่ (6) ส่วนพวกลูกกุ้งระยะ mysis ซึ่งมีมากเป็นอันดับรองจากลูกกุ้งแชบ๊วยนั้น ก็พาให้เข้าใจว่าคงจะเป็นลูกกุ้งแชบ๊วยเสียส่วนใหญ่

ลูกกุ้งวัยอ่อนขนาดไม่เกิน 15 มม. ที่จับได้ส่วนมากมีลักษณะใกล้เคียงกับลูกกุ้งที่มีอายุ 1 เดือน ซึ่งเพาะฟักจากสถานีประมงจังหวัดภูเก็ต ลูกกุ้งมีชุกชุมในเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มิถุนายน ดังนั้นโดยธรรมชาติกุ้งในทะเลควรจะปล่อยไขในเดือนมกราคม เป็นต้นไป โดยเฉพาะกุ้งกุลาดำ ส่วนกุ้งแชบ๊วยนั้นคง

ปล่อยไขชุกชุมในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ความชุกชุมของกุ้งดังกล่าวต่างจากกุ้งทางอ่าวเม็กซิโก และแถบทะเลคาริเบียนที่ว่า *P. duorarum* มีลูกกุ้งชุกชุมระหว่างเดือนเมษายน ถึงธันวาคม *P. setiferus* มีลูกกุ้งชุกชุมระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงธันวาคม ส่วน *P. aztecus* มีลูกกุ้งชุกชุมระหว่างเดือนตุลาคม ถึง มิถุนายน (5) *P. duorarum* จะเดินทางออกจากอ่าวเข้าสู่ Gulf Stream ในราวกลางเดือนมกราคม ซึ่งน่าจะพ้องกับฤดูสืบพันธุ์ของ *P. merguensis* ของไทยเรา

พวก Crustaceans และ arrow worm พวกเคยกลองพบมากเกือบทุกครั้งที่ได้สำรวจ สังเกตง่าย ๆ จากหนวดสีแดง ซึ่งหักเป็นมมอยู่ข้างหน้าตัวมีมากที่สุดถึง 26.70 เปอร์เซ็นต์ของพวก Crustacean และ arrow worm รวมกัน นอกจากนี้ megalopa ของพวกปูก็มีไม่น้อย โดยเฉพาะในเดือนมีนาคมจะเห็น megalopa ของปูวัยน้ำอยู่เต็มไปหมด ฤดูกาลสืบพันธุ์ของสัตว์เหล่านี้ก็ราว ๆ เดือนมกราคม ถึงปลายเดือนเมษายน

การที่สัตว์น้ำมีฤดูกาลสืบพันธุ์ใกล้เคียงกัน มีผลในทางอัตราการรอดตายดีขึ้น เนื่องจากในสิ่งแวดล้อมสัตว์เล็ก ๆ ที่จะเป็นอาหารสมบูรณ์พอที่จะมีเหลือรอดอยู่มาก เนื่องจากมีเหยื่อสำหรับสัตว์ใหญ่มากเพียงพอ นั่นเอง สำหรับเคยกลองนั้นเมื่อพิจารณาจะเห็นว่ามิพบอยู่เสมอเพราะเป็นสัตว์เล็กเหมาะเป็นอาหารของพวกกุ้งปูเป็นอย่างดี

ลูกปลาชนิดต่าง ๆ ลูกปลาที่ติดอวนประจำที่มีมากเฉพาะปลาบางชนิด เช่น ปลาข้าวเม่าน ปลากระบอก ปลาข้าวเม่านนั้นมีอยู่ตลอดปี สิ่งที่น่าสนใจคือลูกปลานวลจันทร์ทะเลจับได้น้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ในราวเดือน มกราคม - มีนาคม เป็นฤดูของลูกปลานวลจันทร์ทะเล จากการสอบถามผู้ที่ตกหน้าปากคลองอยู่ปี 2515 - 16 นี้ จับได้น้อยประมาณ 5 แสนตัวเท่านั้น ปกติจะได้ไม่ต่ำกว่า 2 ล้านตัวต่อฤดู การที่มีเครื่องมือประจำที่ขวางปากคลองอยู่ก็อาจทำให้ตัวเลข

ต่างๆ โดยเฉพาะลูกปลานวลจันทร์ทะเล ที่จับนั้นผิดไปบ้างไม่มากนักน้อย แม้จะปล่อยลูกปลาและสัตว์น้ำชนิดอื่นออกไป ลูกปลาอื่นๆ ที่พอจะมีค่าซื้อขายเป็นลูกปลาสวยงามได้บ้างก็คือ ลูกปลาสลิดหินและลูกปลาคะทือ นอกจากนั้นดูจะไม่มีค่าใดๆ ในแง่เศรษฐกิจบริเวณคลองวาฬนั้นเป็นป่าชายเลน ย่อมเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด เนื่องจากมีอาหารอุดมสมบูรณ์ และมีที่หลบซ่อนภัยตามรากโกงกาง รากแสมได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ พ.ศ. 2515 มาตรา
น้ำ เล่ม 1 น่านน้ำไทย หน้า 109-120.
2. กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ พ.ศ. 2516. มาตรา
น้ำ เล่ม 1 น่านน้ำไทย หน้า 109-120.
3. สุขเจริญ, ประจวบ และ สวัสดิ์ วงศ์สมนึก พ.ศ.
2510 ปริมาณความซุกซุมของกุ้งทะเลวัย
อ่อนในทะเลสาบสงขลา และบริเวณใกล้เคียง สถานีประมงสงขลา กรมประมง รายงานประจำปี 2505-2513. หน้า 24 - 43.
4. CACES BORJA, PRISCILLA and S.B. RASALAN.
1968. A review of the culture Sugpo, *Penaeus monodon* Fabricius, in the philippines. F.A.O. Fish. Rept. 57: 111-123.
5. CHUENSRI, CHALOEMWILAI. 1968. A morpho-
metric and meristic study of postlarval brown shrimp, *Penaeus aztecus* Ives, pink shrimp, *P. duorarum* Burkenroad and white shrimp, *P. setiferus* (Linnaeus). M.S. thesis, Univ. of Miami, Florida. 108 p,
6. MOHANAED, K.H., P. VEDAORZASA RAO and
M. J. GEORGE. 1968. Postlarvae of panaeid prawn of Southwest Coast of India with a Key to their identification. F.A.O. Fish. Rept. 57: 487-503